انجمن پسته برگزار کرد

تور بین‌المللی بازدید از صنعت پسته ایران

دبیرخانه انجمن پسته ایران

یادداشت

اردیبهشت سال ۱۳۹۷، اولین بار بود که ایده برگزاری تور تخصصی بازدید از پسته ایران بنا به درخواست کشاورزان و تجار علاقه‌مند در سایر کشورها، به‌طور جدی در دبیرخانه انجمن پسته ایران مطرح و پیگیری شد. تلاش برای برنامه‌ریزی این تور یک سال ادامه داشت تا بالاخره با پیگیری دبیرکل وقت، زهرا مرتضوی و تأیید هیئت مدیره در جلسه ۴ خردادماه ۱۳۹۸ تصویب شد و با شرط برون‌سپاری بخش اجرایی به یک پیمانکار، موافقت به عمل آمد. و در نهایت این تور از تاریخ ۳۰ شهریور تا ۴ مهرماه سال جاری برگزار شد.

با وجود این که انجمن تا پیش از این به طور غیررسمی میزبان گروه‌های مختلف بازدیدکننده از صنعت پسته بوده‌است، اما برای اولین بار پروژه رسمی و درآمدزای بازدید از پسته ایران با رویکرد معرفی و نشان دادن پایداری پسته ایران کلید خورد. بنابراین، معرفی بخش‌های باغداری، فرآوری، تجارت داخلی و خارجی به فعالین بین‌المللی علاقه‌مند و آشنا کردن آنها با وضعیت پسته ایران در برنامه تور گنجانده شد. از سوی دیگر، بسیار مهم بود که پایداری تولید پسته ایران به مخاطبان نشان داده شود تا تفکرات ایجادشده در بعضی محافل و بزرگنمایی‌های انجام گرفته در مورد افول تولید پسته ایران اصلاح شود. یکی دیگر از اهداف برگزاری این تور، ارتباط هرچه بیشتر با فعالین صنعت پسته در سطح بین‌المللی بود. البته فارغ از مسائل مربوط به پسته، نشان دادن پایداری فعالیت‌ها و مشاغل در ایران علی‌رغم تحریم‌های ظالمانه موجود در بعد ملی اهمیت به‌سزایی داشت که خوشبختانه در این تور محقق شد.

لازم به ذکر است، از ابتدای اجرای این تور، مسائل و ظرافت‌هایی برای هماهنگی شرکت‌ها، باغات و افراد مختلف در چهار منطقه کرمان، رفسنجان، سیرجان و بوئین زهرا وجود داشت؛ مسائلی همچون تعارض منافع در صنعت پسته و تعهد انجمن به بی‌طرفی و ارائه شفاف و دقیق اطلاعات؛ از این رو، دبیرخانه انجمن بر آن شد تا هرچه بیشتر به ظرافت‌های برنامه‌ریزی در این برنامه تخصصی بپردازد؛ چرا که هم باید شرکت‌هایی انتخاب می‌شدند که شاخص‌های جهانی متناسب برای بازدید عمومی را داشته باشند و هم اتهام در انتخاب جانبدارانه افراد و مکان‌ها رفع شود. در این بین، وجود پیمانکار (آژانس مسافرتی) ضروری بود تا علاوه بر تضمین پیگیری و انجام امور اجرایی تور (کیفیت پرواز، هتل‌ها و جابه‌جایی‌ها) برای مهمانان خارجی به تقویت نهادهای فعال در حوزه گردشگری حرفه‌ای در شهر کرمان نیز کمک کند.

طبق اظهارات شرکت‌کنندگان، این برنامه تجربه‌ای خاص و موفق از کار درآمد، به‌طوری که یکی از شرکت‌کنندگان در برنامه بازدید نظرش را در مورد برنامه چنین توصیف کرد: «من به اندازه یک مدرک کارشناسی ارشد این چند روز در مورد پسته یاد گرفتم».

ترمینال ضبط پسته آکاه رفسنجان

گزارش تور

جهت برگزاری هرچه بهتر این تور مقرر شد حداقل تعداد افراد شرکت‌کننده ۱۰ نفر و حداکثر تعداد ۲۰ نفر در نظر گرفته شود و برگزاری تور به زبان انگلیسی باشد. برنامه‌ریزی بخش تخصصی یعنی هماهنگی بازدیدها و برگزاری جلسات با اعضای انجمن توسط دبیرخانه انجام شد و امور اجرایی (ثبت نام، اخذ هزینه تور، امور ویزا، پرواز داخلی، اقامت) به پیمانکار سپرده شد. قیمت اعلام شده به ازای هر نفر در اتاق یک‌خوابه ۸۰۰ یورو و در اتاق دوخوابه ۷۰۰ یورو بود.

برای اطلاع‌رسانی و تبلیغ تور بازدید از بخش های مختلف پسته ایران، ابتدا فراخوان آن در نشریه و وبسایت انجمن پسته ایران منتشر شد. سپس، از آنجا که انجمن عضو شورای جهانی خشکبار (INC) نیز هست، بستر مناسبی فراهم بود تا اطلاعیه تور در نشریه و وبسایت این شورا نیز منتشر شود. همچنین، فراخوان تور به رایزنان بازرگانی سفارت‌ها، اتاق بازرگانی ایران، اتحادیه خشکبار، سازمان توسعه تجارت و وزارت کشاورزی نیز ارسال شد.

با انتشار فراخوان، متقاضیانی از کشورهای آمریکا، آلمان، استرالیا، اسپانیا، ترکیه، روسیه، فرانسه، چین و هند برای ثبت نام در تور اعلام آمادگی کردند، اما به علت برخی مشکلات، تعدادی از تجار اعم از چینی و هندی قادر به حضور در برنامه نشدند. در نهایت، ۱۶ نفر فعال پسته از کشورهای آلمان، اسپانیا، ترکیه و استرالیا حضور پیدا کردند که ترکیبی از تولیدکنندگان، فرآوری‌کنندگان و تجار پسته بودند.

برنامه‌های بازدید

صبح روز یکشنبه، ۳۱ شهریور ۹۸ پس از استقبال از مهمانان تور بازدید پسته ایران، گروه طبق برنامه راهی باغ شاهزاده ماهان شد. در ماهان، سالن زعیم‌باشی باغ شاهزاده میزبان جلسه خوشآمدگویی جمعی از اعضای هیئت مدیره و دبیرکل انجمن با مسافران خارجی بود. جلسه ساعت ۱۲ آغاز شد. در ابتدا زهرا مرتضوی به مهمانان خوشآمد گفت و آرزوی اقامتی خوش برای ایشان کرد. سپس، فرهاد آگاه، عضو هیئت مدیره انجمن، جلسه را با توضیحاتی در خصوص تمدن چند هزار ساله ایران، میراث قنات و ویژگی‌ها و مزایای پسته ایرانی ادامه داد و در پایان پرسش و پاسخی بین مهمانان و هیئت مدیره صورت گرفت. ظهر روز اول، شاهنشین باغ شاهزاده پذیرای میزبانان و مهمانان برای صرف ناهاری دلچسب بود.

بعد از ناهار حرکت به سمت رفسنجان آغاز شد. در طول مسیر و قبل از رسیدن به محل قنات شش مقسم جوپار، توضیحاتی در خصوص تاریخچه قنات در ایران داده شد و سپس بازدید از آن قنات صورت گرفت که با استقبال گروه مواجه شد. قبل از رسیدن به رفسنجان مهمانان با بستنی معروف کبوترخان آشنا شدند. توقف بعدی برای بازدید از یک باغ پستهٔ عملکرد بالا و دیدن واریته منحصر به فرد چروک در منطقه اکبرآباد هجری به میزبانی و توضیحات آقای علی هجری بود.

دومین روز تور پسته با حرکت به سمت باغات پسته همت آباد آغاز شد. سطح زیرکشت منطقه مورد بازدید ۱۴۳ هکتار با پیوند غالب اکبری و آبیاری قطره‌ای بود. تغییر پیوند باغ از سال ۱۳۶۳ آغاز شده بود و متوسط برداشت در آن در حال حاضر ۳ تن در هکتار است.

ترمینال ضبط پسته بهروز آگاه به عنوان یک ضبط با ظرفیت تناژ بالا (بیش از ۲۵۰ تن در روز) و ترمینال ضبط اشتراکی پسته امین‌پدیدار مقاصد بعدی بازدید گروه بودند. برنامه بعدی، بازدیدی بود از شرکت فرآوری مغز پسته محسنی که از صادرکننده‌های مغز پسته و پسته مکانیک خندان به بازارهای سختگیری از جمله ژاپن و اروپا است. بعد از صرف ناهاری مفصل به میزبانی گرم فریبا مرتضوی، عضو انجمن پسته ایران، که شامل انواع غذاها و دسرهای پسته‌ای بود، بازدیدهای گروه ادامه یافت؛ بخشی از برنامه تور صنعت پسته آشنایی با میراث فرهنگی و صنعت فرش ایران بود. میزبان برنامه بعدی کارگاه قالیبافی ابولهادی در رفسنجان بود، در این کارگاه مهمانان با نحوه بافت فرش آشنا شدند و همچنین از نمایشگاه منحصر به فرد مجموعه بازدید کردند. آخرین برنامه روز دوشنبه، بازدید از بزرگترین خانه خشتی دنیا، معروف به خانه حاج آقا علی بود. گروه در بدو ورود به این خانه با استقبال گرم نماینده و فرماندار محترم شهرستان رفسنجان، محمدی انارکی و هرندی و تنی چند از مسئولین دولتی شهرستان مواجه شدند.

شرکت‌کنندگان تور پسته صبح روز سه‌شنبه ۳ مهرماه رفسنجان را به مقصد سیرجان ترک کردند. به منظور آشنایی اعضای انجمن با تجار و کشاورزان خارجی از قبل مقرر شده بود جلسه‌ای در سیرجان بین اعضای انجمن و مهمانان خارجی برگزار شود. در این جلسه جمعی از اعضای انجمن پسته ایران و عده ای از مسئولین دولتی سیرجان از جملهمحمودآبادی، رئیس جهاد کشاورزی و تنی چند از مسئولان محلی سیرجان حضور داشتند. ابتدای جلسه با ارائه آماری کمیته بازرگانی انجمن آغاز شد؛ سحر نخعی، دبیر کمیته، گزارشی از آخرین وضعیت تولید و تجارت محصول، مزایای پسته ایران و انواع محصولات پسته ایران به حضار ارائه داد.

در ادامه، سخنرانی محمد صالحی، رئیس هیئت مدیره انجمن انجام شد. وی بعد از خوشآمدگویی به مهمانان خارجی انجمن، سخنرانی خود را با محوریت ساختار، اهمیت، چالش‌ها و فرصت‌های تجارت پسته ایران ایراد نمود. سپس مهمانان خارجی به ترتیب خود و زمینه فعالیت شرکت‌شان را معرفی کردند. در پایان جلسه، قبل از صرف ناهار برنامه ملاقات و گفتگوی آزاد بین حضار و خارجی‌ها برگزار شد. برنامه بعدی تور بازدید از باغات پسته مدرن شرکت ایزدیاران جهت آشنایی با تنوع واریته‌ها بود. وسعت مزرعه مورد بازدید ۱۰۰ هکتار با پیوندهای اکبری، احمدآقایی، فندقی، شهریاری و متوسط عملکرد ۲ تن پسته خشک در هکتار بود که به روش زیرسطحی آبیاری می‌شد. نکات جالب در باغ سهیل شریف عضو هیئت مدیره انجمن پسته، وجود واریته‌های مختلف در کنار هم، آبیاری زیرسطحی با سیستم مرکزی مدرن و مدیریت عالی باغ بود. برنامه‌های روز سه‌شنبه با بازدید از کارگاه گلیم‌بافی خانم ایلخانی که تولیدکننده گلیم منحصر به‌فرد «شریکی پیچ» بود به پایان رسید. توضیحات خانم ایلخانی مدیر کارگاه، ماهیت محصول و رنگرزی ارگانیک و گیاهی، بسیار مورد توجه مهمانان قرار گرفت. بعد از آن گروه راهی شهرستان کرمان شد.

ترمینال ضبط پسته آگاه / رفسنجان

چهارمین روز تور پسته با بازدید از فرآوری خشک پسته در شرکت تجارت آرمان پگاه آغاز شد. قبل از بازدید توضیحات کاملی در خصوص قوانین بازدید از آن شرکت و مراحل مختلف فرآوری خشک پسته توسط دنیس کتابی ارائه شد و ظرف دو ساعت از تمامی بخش‌های فعال شرکت شامل انبارهای مدرن و بهداشتی، خطوط فرآوری، آزمایشگاه و قسمت پاکسازی اتوماتیک پسته بازدید به عمل آمد. همچنین از خط فرآوری مغز کال آن شرکت هم بازدید شد. مقصد بعدی، شرکت پسته نظری جهت بازدید از مراحل فرآوری مغز سبز پسته بود. در ابتدا حسین نظری گزارشی از فعالیت‌های چند نسل این خانواده را به گروه ارائه کرد و بعد از پذیرایی، گروه از بخش‌های فرآوری خشک پسته و عملیات فرآوری مغز سبز بازدید نمود. ناهار این روز در رستوران ظهر باغ بهرامی به همراه عده‌ای از اعضای علاقه‌مند به آشنایی با مهمانان صرف شد. بعد از ناهار جلسه‌ای با حضور تعدادی از اعضای انجمن و مهمانان خارجی تور در سالن شماره ۲ اتاق بازرگانی کرمان برگزار شد. در ابتدای جلسه فرهاد آگاه سخنرانی خود را با موضوع مسائل بهداشتی و ایمنی پسته ایران به حضار ارائه داد. ادامه جلسه به پرسش و پاسخ در این زمینه اختصاص داشت و سپس اعضای انجمن و مهمانان خارجی خود و زمینه فعالیت شرکت‌شان را معرفی کردند. در پایان جلسه، پذیرایی چای و قهوه برای مهمانان ترتیب داده شده بود تا فرصت گفتگوی آزاد بین اعضای انجمن و مهمانان خارجی فراهم شود.

آخرین روز تور بازدید از پسته ایران در قزوین انجام شد. بعد از پرواز صبح زود به تهران، گروه از فرودگاه مهرآباد عازم مزرعه

پاپلی در بوئین زهرا شد. در آنجا علی نظری عضو انجمن پسته ایران و تیم وی میزبان گروه بودند. ابتدا معرفی کاملی از فعالیت‌های متنوع و گسترده مجموعه نظری شامل تولید محصولاتی از قبیل پسته، عناب، زیتون و مرکبات، تولید انواع نهال، تولید کمپوست، بخش تحقیقاتی، بخش دامداری و ... به گروه ارائه شد. سپس، گروه برای بازدید از باغ احداث شده با پایه جدید نظری عازم مزرعه تات در همان نزدیکی شد. بازدید از کارگاه کمپوست سازی (مراحل و نحوه ساخت کمپوست) برنامه بعدی تور بود. بازدید از کلکسیون ارقام مختلف پسته در مزرعه پاپلی آخرین برنامه این روز بود. این مجموعه شامل حداقل ۷۵ واریته مختلف پسته است که از سراسر ایران و جهان به همت علی نظری جهت شناسایی واریته‌های مناسب ایجاد شده‌است. بعد از صرف ناهاری مفصل به میزبانی گرم خانواده نظری، گروه عازم فرودگاه امام خمینی برای خروج از ایران شدند.

نظرات مهمانان تور بازدید از صنعت پسته ایران

کریستوفر جویس
Australian Farmer

به نظر من تور بازدید از صنعت پسته ایران بسیار خوب برگزار شد. کیفیت بازدیدهای برنامه ریزی شده خیلی خوب بود فقط اگر زمان بیشتری برای بعضی بازدیدها خصوصاً ترمینال‌های ضبط تر پسته داشتیم خیلی بهتر بود. من حتماً به دوستان و همکاران علاقه‌مندم توصیه می‌کنم در این قبیل تورها در آینده شرکت کنند. مردم ایران بسیار مهمان‌نواز و خونگرم‌اند.

خوزه ماریا فونتن
Eurosemillas

این اولین سفر من به ایران است و به خاطر آشنایی با صنعت پسته ایران به اینجا آمدم. دریافت بسیار خوبی از این تور داشتم. فکر می کنم نقاط بسیاری برای توسعه وجود دارد که علاقه مندی شرکت ما نیز است. شرکت ما در زمینه تولید و کاشت پسته فعالیت می‌کند. در ضمن ما در زمینه توسعه انواع ارقام پسته تحقیق و پژوهش می‌کنیم. به نظرم فرصت‌های بسیار خوب همکاری مشترک در ایران وجود دارد چرا که ارقام بسیار متنوعی در ایران وجود دارد و زمینه اصلی فعالیت شرکت ما تحقیق در حوزه ارقام پسته است، البته ما نیاز به زمان بیشتری داریم تا ظرفیت فعالیت‌های متناسب با موقعیت تخصصی شرکت‌مان در ایران را شناسایی کنیم.

سانتیاگو سوریس سالسا
Eurosemillas

شرکت ما با سابقه ۵۰ ساله در اسپانیا فعالیت می‌کند. تجربه اول ما در ایران بسیار لذت‌بخش بود. در این سفر به این نتیجه رسیدیم که می‌توان شاخه‌های مختلفی را برای همکاری دو جانبه در ایران یافت. در حال حاضر بیش از هرچیز در این سفر در مورد ارقام مختلف پسته که در ایران وجود دارد، آموختیم. در مورد مردم این کشور نیز می‌توانم بگویم بسیار مهمان‌نواز هستند و رفتار دوستانه و گرمی دارند.

خوان سباستیان
Les Garrigues

این سفر برای من و همسرم تجربه جالبی بود. فهمیدم چگونه پسته در باغات ایران تولید و برداشت می‌شود. با فراورده‌های مختلف پسته آشنا شدم. ایران مردمی دارد که رفتار بسیار دوستانه‌ای دارند، مناظر و کوه‌ها بسیار زیبا است و پسته خوبی در این کشور تولید می شود. دیدن این فضا ما را قادر ساخت فرایند تولید و فرآوری پسته در اسپانیا و ایران را با هم مقایسه کنیم. خیلی خوب بود که دانستیم ایران از تکنولوژی پیشرفته‌ای برای فرآوری پسته استفاده می‌کند. در این تور من متوجه شدم انجمن پسته ایران در زمینه ارائه تبلیغات و بازگشایی بازارهای جدید به روی پسته ایران فعال است. به نظرم خیلی خوب است که از ظرفیت این انجمن برای سرمایه‌گذاری در تبلیغات و تحقیقات استفاده شود. در نتیجه شرکت‌ها می‌توانند در یک راستا با هم همکاری کنند.

نوریا اسکوفت
Les Garrigues

سفر به ایران برای من خیلی جذاب بود. جالب‌ترین قسمت آن مربوط فرآوری مغز سبز پسته بود. موضوع دیگری که برایم شگفت‌آور بود، وجود این حجم از نیروی کار زنانه در کارگاه‌های پسته ایران بود. من تصور نمی‌کردم نیروی کار زنان تا این حد در صنعت پسته فعال باشد. مخصوصاً برایم جالب بود چون می‌دانم زنان توانایی بهتر و دقیق‌تری برای پاکسازی دارند. من به زنانی که در صنعت مغزجات و خشکبار اروپا هستند توصیه می‌کنم به ایران بروند هرچند که باید حجاب را تحمل کنند. مردم اینجا خیلی با آغوش باز از مهمانان استقبال می کنند.

کارلوس سوارز
Nuevos Cultivos

چهار سال پیش شرکت ما در اسپانیا تاسیس شد تا پسته تولید کند. صنعت پسته در اسپانیا، صنعت نوپایی است. اسپانیا کشت پسته را در قرن ۲۱ شروع کرده است و در گذشته بیشتر در حال تحقیق و پژوهش روی این مسئله بوده است. من علاقه‌مندم که با تجربه سایر کشورها در زمینه کشت و فرآوری پسته آشنا شوم. این اولین بار است که به ایران آمده‌ام و ایران تنها کشوری در صنعت پسته بود که تاکنون به آن سفر نکرده بودم. این تور مشابه یک دوره کارشناسی ارشد کشاورزی برای من بود. دیدن سیستم کار صنعت پسته در ایران برایم جالب بود چون با آنچه ما در اسپانیا داریم بسیار متفاوت است. برای مثال تراکم درختان در هر هکتار خیلی بالاست. با مدیریت خوب باغاتی که ما دیدیم، میزان عملکرد در هکتار به طور قابل توجهی بالا بود. این نکته‌ای است که ما می‌توانیم در اسپانیا از آن درس بگیریم. هرچند که خیلی چیزها به خاطر مکانیزه بودن برداشت محصول پسته در اسپانیا قابل تطبیق

عکس دسته جمعی / باغ شاهزاده ماهان

نیست و پیش از انتخاب هر چیزی باید روی آن تحقیق کنیم. بواسطه حضور در دوره آموزشی INC از قبل با انجمن پسته ایران آشنا بودم و به خاطر فرصتی که این انجمن در اختیار ما قرار داد، بسیار سپاسگزارم. ما در این تور علاوه بر مردم ایران با مردم کشورهای دیگر نیز آشنا شدیم.

یان کغوزه
Nussfrucht

من به ایران آمدم تا در مورد صنعت پسته اطلاعات بگیرم چون در این صنعت خیلی جدید هستم. این تور برای من خیلی مفید بود چون توانستم با تولید کننده‌ها و باغات مختلفی آشنا شوم.من به هرکسی که تمایل به بازدید از صنعت پسته ایران دارد توصیه می‌کنم هر آنچه را که رسانه‌ها در مورد ایران می‌گویند باور نکنند. دولت آلمان حرف‌های خوبی در مورد ایران نمی‌زند. شما باید خودتان بیایید و تصویر واقعی را بگیرید. شیرینی‌ها و غذاهای ایران فوق‌العاده‌اند. حتی باقلوای ایرانی از باقلوای ترکی بهتر است و من خیلی از آن خوشم آمد.

لینا هش
Nussfrucht

من خیلی خوش شانس بودم که به این تور دعوت شدم. یک سال است که در این شرکت کار می‌کنم و از قبل ارتباط شخصی با صنعت پسته ایران نداشتم. این فرصت خیلی خوبی بود که به عنوان یک زن وارد یک کسب و کار اساساً مردانه شوم.فرصت شناخت مردم ایران خیلی شگفت‌انگیز بود چرا که تصویری که در آلمان از ایران می‌سازند تصویر مهربانی نیست. من این فرصت را پیدا کردم که تصویر خودم را بسازم. دیدن صنعتی که با آن کار می‌کنم از نزدیک خیلی جالب بود. کمک کرد بهتر درک کنم که چگونه همه چیز کار می‌کند. با صادرکننده‌هایی که ملاقات کردم دقیقاً می‌دانستند من آن طرف با چه چیز روبه‌رو هستم و به نظر می‌رسید کارشان را خوب بلدند و این خیلی دلگرم‌کننده بود. ما از قبل با انجمن پسته ایران آشنا نبودیم. به واسطه دعوت سحر با آن آشنا شدیم. می‌دانستیم انجمن پسته ایران وجود دارد اما نمی‌دانستیم چه قدر می‌تواند مفید و ارزشمند باشد. صنعت پسته ایران به خاطر وجود انجمن یک بستر مشترک دارد که می‌تواند در مورد مسائل مهم صحبت کند و آنها را حل کند. به نظر من انجمن پسته ایران به نوعی صدای صادرکنندگان پسته است.

اَزگور ایزمیرلیوگلو
Atasanat Tarim

از تور خیلی لذت بردم. علاقه‌مند شدم برنامه‌های فرهنگیِ بیشتری در ایران تجربه کنم. مخصوصاً شهرهای دیگر ایران و مناطق مذهبی که متعلق به زرتشتیان، مسیحیان و یهودی‌ها بوده است. ما از مشکلات پسته در ایران آگاه هستیم و آمادگی داریم در زمینه کود و سم خدمت‌رسانی کنیم.

کمیل سرپکایا (به‌نمایندگی از گروه ترک)
Pistachio Research Institute

به نمایندگی از گروه، از زحمات برگزارکنندگان کمال تشکر را دارم. زمینه‌هایی را که به آن نقد وارد بود، مطرح می‌کنم؛ ۱. زمینه فعالیت شرکت‌کنندگان تور یکدست نبود. ۲. بخش فنی باغی ضعیف برگزار شد. ۳. این تور می‌توانست از حضور محققان مرکز تحقیقات و اساتید دانشگاه نیز بهره ببرد و آنها برای جلسات مشترک دعوت شوند. ۴. بازدید از نهالستان، باغات جوان و مشاهده برداشت پسته باید در تور گنجانده می‌شد. ۵. روز آخر تور خوب برنامه‌ریزی نشده بود چرا که همزمان با پرواز برگشت بود و این برنامه را خیلی فشرده کرده بود.

نقشه بازدیدهای قزوین

نقشه بازدیدهای استان کرمان

نشست مشترک / سیرجان

شرکت پسته نظری / کرمان

باغ پسته همت آباد / رفسنجان

نشست مشترک / کرمان

ترمینال فرآوری مغز پسته محسنی / رفسنجان

شرکت تجارت آرمان پگاه / کرمان

شرکت ایزدیاران / سیرجان

مزرعه پاپلی / قزوین

باغ پسته ایزدیاران / سیرجان